

ספרוי – אוצר החסידים – ליאובאואויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
תשיעי

קונטרס

י"ד כסלו - תשמ"ח

•

מאט

כבד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שני אורים אהן

מליאובאואויטש

– מנתקד ומאייר עינים –

יוצא לאור על ידי מערכת
„**אוצר החסידים**“

ברוקלין, נ.י.

77 איסטערן פארקוויי

תධנים מיוחדים מתוכן **ספר חפצים אמרים – מלוקט** מנתקד (ו' כרכים) שנמצא בעת בדפוס

בש"ד.

פתח דבר

לקראת י"ד כסלו ה'תשל"ט, התחלת שנת הששים לחתונת כ"ק אדמור"ץ שליט"א עם הרבנית שתליט"א (תרפ"ט – תשמ"ח) – הננו מוצאים לאור את המאמר ד"ה וכל בניך לימודי הו"י גו', שנאמר בהתווודות דש"פ וישלח, י"ד כסלו ה'תשמ"א.

מערכת „אוצר החסידים“

עש"ק וישלח, י"ד כסלו, שנת הקהילתי
שנת תשמ"ח (מהא שנת חרות משה)
ברוקלין, נ.י.

KUNTRES YUD DALED KISLEV 5748

Excerpt from

SEFER HAMA'AMORIM

— MELUKET —

— MENUKAD —

©

Published and Copyrighted by

VAAD L'HAFOTZAS SICHOS

788 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel: (718) 774-7200 • (347) 787-0692

www.sichot.org • vls770@gmail.com

בש"ד. שבט פרשת וישלח, י"ד בסלו ה'תשמ"א

וכל בניה לימודי הווי' ורב שלום בגין, ובביא כבוד קדשת מורי וחמי אדרמור' במאמרו דברו המתייחס זה² (שבקובנטרס דירושי חתונה תפ"ט³), דברוב שלום בגין שמי פירושים. אכן, דפירוש ורב שלום בגין הוא שיחיה רוב שלום לבניה, בפירוש המצדת דוד והתרגם. והה, דפירוש ורב שלום בגין הוא שעיל ידי בגין געשה ריבוי שלום בעולם, כמו אמר רוז'ל⁴ תלמידי חכמים שלום בעולם שנאמר וכל בגין לימודי הווי' ורב שלום בגין אל תקבי בגין אלא בגין. ומبارך בהמאמר, דזה מה שתלמידי חכמים נקראים בגין הוא כמאמר רוז'ל⁵ מי באין אלו תלמידי חכמים שעוסקיו בגין של עולם. ומהזה מוכן, דזה שתלמידי חכמים מרבים שלום בעולם הא לא מצד המעללה דתלמידי חכמים (לימוד התורה) כמו שהוא מצד עצמה, אלא על ידי זה שהם עוסקים בגיןו של עולם, שעיל ידי עוסקים בתורה געשה הבירור דעולם. וזהו ובל בגין לימודי הווי' ורב שלום בגין, שמאבר כאן שני עניינים. וכך בגין לימודי הווי', דפירוש לימודי הווי' והוא דאלפין באורייתא דהווי' – המעללה תלמידי חכמים מצד עצם, ואחר כה מוסיף ורב שלום בגין אל תקבי בגין אלא בגין, הבירור דעלם (בוניה) וריבוי השלום בעולם, שנעשה על ידי עסוק התורה. ובשים המאמר⁶, על ידי הענינו דורב שלום בגין אל תקבי בגין אלא בגין, בגיןם העוסקים בגיןו של עולם, על ידי זה יקווים גם בהם ורב שלום בגין, כמו שכותבו וראה בנים לבנייה שלום על ישאל, היניהם, ועל ידי הבירור דעלם שנעשה על ידי עסוק התורה דתלמידי חכמים, נושא ריבוי שלום גם להתלמידי חכמים עצם (כפירוש המצדות והתרגם בורב שלום בגין).

(ב) ויש关联 זה עם מה שכותוב בריש פרשנתנו ויישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו גו', כה תאמרון גו' עם לבן גרתוי ואחר עד עטה, דמשמעות הכתוב הוא שייעקב צריך לבוא תקופה אל עשו, ולכון בכך עם על זה שנותהר לבוא אליו, עם לבן גרתי (ולכן⁷) ואחר עד עטה. וצריך להבינו' למה צריך למהר לבוא אל עשו ועד שצרייך לטעם על זה שנותהר. וגם צריך להבינו' מה שפירש רשי' גרתי בגימטריא פריג', עם לבן גרתי ותריג'

(1) ישע' נד, יג.

(2) שנאמר ב"ש"פ ויצא, קריית החתן שי' לתורה, וביום ב' וישלחليلת על החתן-מלך בישיבת "תומכי-תמים" בווארשה⁸.

(3) קונטרס ב' – נדפס בסה"מ קונטרסים ח"א וגם בקובנטרס בפ"ע. – ראה שם טז, ב ואילר.

(4) סוף מס' ברכות.

(5) שבת קיד, א.

(6) ל' החיב"ע בישע' שם.

(7) סה"מ קונטרסים שם יט, סע"ב.

(8) תהילים קכח, ו.

(9) לב, ד"ה.

(10) ראה גם חזקוני עה"פ.

(11) ראה רד"ה וישלח תרש"ו (המשר תרש"ו ע' קא).

(12) ראה רד"ה הנ"ל שם. רד"ה וישלח תרע"ג (המשר תער"ב ח"א ע' רח).

מצוות שמרתי, הרי יעקב ידע שעשו אינו מזכיר ענין קיום המצוות, ומה מודיע לו ששמור תריהג מצוות. והנה ידוע הביאור בזוה¹³, דהברכות שברב יצחק את יעקב ה' בקדמי לברר את עשו, אלא בקדמי שיוכל לברר את עשו היה צריך להיות תחלה עבorthו בבית לבנו. וזהו מה שאמר יעקב עם לבנו גריי ואחר עד עתה, דההטע על שנותאchar ללבת לעשו לבררו עד עתה (אף שליכאורה הוצאה לבררו מכך לאחרי שקיבל הברכות) הוא כי (עד עבשוי) עם לבנו גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי, ולאחרי שגמר עבorthו בבית לבנו, שילח מיד אל עשו לבררו.

ג) והנה הטעם על זה שבקדמי לברר את עשו צריך להיות תחלה עבorthו בבית לבנו, מכיוון בכמה דרושים¹⁴ ובארופה בדבר המתחיל וישלח שבהמשתער"ב¹⁵, דשני ענינים בזוה. הא, שבקדמי לברר את עשו הוצרך לאור נעללה ביותר, ולכון צריך להיות תחלה עבorthו בבית לבנו, בחינת לוובן העליון שלמעלה מהשתלשות¹⁶. ולאחרי של ידי עבorthו בבית לבנו במשר עשרים שנה המשכה כל האורות דבחינת לוובן העליון, ועוד לענין דושפכים לבנו בפוקר ונישק לבניינו ולבנותיו גו¹⁷, ההמשכה דלובן העליון בבחינת נשיקין ואתדבקות רוחא ברוחא לכל עגבי יעקב (להמשפיעים ולהמקבלים, בניו ובנותיו)¹⁸, היה ביכילתו לברר את עשו¹⁹. ובב', שהצורך בהקדמת העבודה בבית לבנו כדי לברר את עשו הוא (לא רק מצד השרש דלובן, לוובן העליון, אלא גם) מצד לבן שלמטה, לבן דקליפה. דעשו הוא למטה מלובן, דלובן הוא כתר חכמה בין דקליפת נגה ועשו הוא ז' מדות דקליפת נגה²⁰, ולכון צריך תחלה לברר את לבנו, ואחר כה הלה לברר את עשו²¹.

ד) זה ענין הוא, דהביבורים דיעקב היו בכלל בדרך מלמעלה למטה, על ידי גילוי או רעלילו. כי יעקב הוא תורה [בידיע²² שב'] האבות הם ג' הקינוי תורה עבorthה וגמלות חסדים, אברהם – גמלות חסדים, יצחק – עבדה, ויעקב – תורה], והביבור שעיל יותר הוא בדרך מלמעלה למטה, כמו שנותאchar לעיל בדבר המתחיל פדה בשלום בענין החילוק שבין הבירור דתפללה להביבור דתורה, שהביבור דתפללה הוא בדרך מלמטה

(13) ד"ה וישלח טرس"ז בסופו (המשר טרס"ז ע' קט).

(14) ראה אה"ת וישלח רל, ב ואיל. המשר טרס"ז שם.

(15) המשר תערכ"ב שם ע' רוי.

(16) תורא ס"פ ויצא (כד, ב). המשר תערכ"ב שם פק"ז (ע' רו) ואיל.

(17) ויצא לב, א.

(18) תורא ויצא ס"ה ושכם לבן בפוקר (כד, ב). ד"ה זה דש"פ ויצא תשמ"ח.

(19) בהמשר תערכ"ב שם ממשע, דבזה גופא [שבשביל הבירור דעשו הוצרך להמשר מבחי' לבן העליון] שני ענינים: (א) שבקדמי שיוכל להיות הבירור דק"נ נזיהה בירור שיחי, הון הבירור שבדרך מלמעלה למטה והוא הבירור שבדרך מלמטה למטה לעיל – כ"מ שם ס"ע רוי. שבביבורים דיעקב היו בדרך מלמעלה למטה ע"י גילי או רעלילו – כ"מ שם ס"ע רוי.

(20) כ"ה גם באוה"ת וישלח רלא, א בסוף הפרק. וראה שם לפנ"ז ובהמשר טרס"ז ע' קט עוד ענינים בהחילוק שבין לבן לעשו.

(21) אה"ת שם רלא. המשר תערכ"ב שם ס"ע רוי.

(22) מגלה עמוות אופן רן (בסופו). וראה לקו"ש חיל ע' 137. ועמ' ג.

(23) דיו"ד כסלו שנה זו (היתשם"א) סעיף ב (עליל ע' קפה ואיל). וראה בהנסמן שם.

למעלה (شمתעסק עם המתברר), והבירור דתורה הוא בדרך מלמעלה למטה. דהჩילוק שבעין שני עניינים אלו אין רק באופן הבירור, אלא גם בסדר הבירור²⁴. דבහbirור שבאופן דמלמעלה למעלה (شمתעסק עם המתברר) גם סדר הבירור הוא מלמטה למעלה, שבתחילה מבירר התחthon ואחר בה העליון, והבירור באופן דמלמעלה למטה (על ידי גיגלי או ר מלמעלה) הוא בסדר דמלמעלה למטה. ולכיו, בתכירותים עכשווי, שהם (בעיקר) באופן דמלמעלה למעלה, הסדר הוא שהbirור דז' תחthonות הוא לפניו הבירור דג' ראשונות, וזהו מה שבתחילה היה הכיבוש הארץ ו' עמנואו ואחר בה (לעתיד לבוא) יהיה הכיבוש קניין וJKLMוני, יידע הבירור דבעל הגאות דידי' כסלו²⁵ [שהעליה דידי' כסלו היא ביום השבת שלאחריו²⁶] בכבכיבוש יהושע נתבררו רק ז' המדות (המוחון השיערים למדות), וג' ראשונות יתבררו לעתיד לבוא, מה שאין בו בתכירותים דיעקב, שהיה בדרך מלמעלה למטה, היה הסדר שבתחילה בירר כתר חכמה ביתה (בבון) אחר בה ז' מדות (עשוי)²⁷.

ה) והנה ידוע, דהגם שככל הבירור בדרך מלמעלה למטה הוא נעלם יותר מהbiror בדרך מלמעלה למעלה, יש יתרון בהbiror בדרך מלמטה למעלה על הבירור בדרך מלמעלה למטה²⁸, דהbiror בדרך מלמעלה למטה, כיון שהbiror הוא מצד הגילוי או ר ולא מצד התחthon גופא), אין זה שיטה כל כה להתחthon עצמו, מה שאין בו בהbiror בדרך מלמטה למעלה, התחthon עצמו נעשה בלי לאלקות²⁹. וזה מה שגמ' לאחריו שעקב פעול הבירור דעתו, ועד אשר וירץ עשו לקרתו ויחבקו גו' וישקהו³⁰, אמר לו ז' ואני אנתנה לאטי גו' עד אשר אבוא אל אדוני שעריה, ואימתי ליה בימי המשיח, שנאמר ז' ועליו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשוי³¹, כי הבירור ז'עשו שנעשה על ידי יעקב היה על ידי גilio או ר מלמעלה (בנ"ל), ולכון לא היה הבירור בשילמות³², ושלימות הבירור שלו בימי המשיח הוא על ידי מעשינו ועבודתינו במשה ז'מו הגלות³³, biror בדרך מלמטה למעלה. ונשׁוּם, דזה שהה תחילה הבירור שלו על ידי יעקב בדרך מלמעלה למטה הו א נתנית לכך שיויכל להיות אחר בה הבירור בדרך מלמעלה למעלה.

(24) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' אמר ואילך. סה"מ הש"ת ע' 114 ואילך. ובכ"מ.

(25) במאמרנו ד'יה אל תזר את מואב – נדפס בקובנרטס בפ"ע (כה"ת, תשל"ו) ובס' מאמרי אדהאמ"ץ דברים ח"א בתחלתו. – ראה מאמרי אדהאמ"ץ שם ע' ג' ואילך.

(26) בידוע בעניין "ויכללו" – אה"ת בראשית מב, ב ואילך.

(27) ראה המשך תער"ב שם (ס"ע רין) "గבי יעקב שהי' הבירור בדרך מלמעלם"ט, תחילה הבירור דכח"ב כו".

(28) ראה גם המשך תרס"ו ע' שמט, שבbiror דמלמעלם"ט "איןנו נשלם עדין אמיתית הכוונה".

(29) ראה בארוכה המשך תער"ב ח"ג ע' איש ואילך.

(30) פרשנו לג, ד. וראה תו"א פרשנו כו, א.

(31) פרשנו שם, יד.

(32) עובדי, כא.

(33) פש"ז ע"ה'פ וישלח שם, מב"ר פרשנו פע"ח, יד (בسوוף). יל"ש ע"ה'פ (רמז קלג).

(34) ודע אמר יעקב "אם דעתו לעשות לי רעה" (פרש"ז שם).

(35) תניא רפל"ז.

ו) וצריך להבין, הרי התורה היא נצחית³⁶, וכל השיפורים וההזראות שבתורה הם הזראות נצחיות, ומפניו שהעבודה עכשוו היא בירור מלמעלה למטה, לפחות בכתב בתורה, ובאריכות, הסיפור דוישלח יעקב גוי אל עשו, שתוכנו הוא בירור מלמעלה למטה. וביוותר צריך ביאור מה שמסופר בתורה (שהיא נצחית) גם סדר הבירור דעתך, הבירור דג' ראשונות (לכו) לפפי הבירור דז' תחתנות (עשו). ווש לומר הביאור, זהה שאצל יעקב אבינו היה הבירור בדרך מלמעלה למטה הוא (כל מעשה אבותה³⁷ שם) סימן ונינתן לכך לבנים³⁸ על עבודה זו גופא. והיינו, דנוסה על זה שהבירור דעתך בעקב בדרך מלמעלה למטה הוא נתינת כח על הבירור דעתך מלמעלה למטה (עליק הבירור דעתך), הוא נתינת כח גם על עזין הבירור בדרך מלמעלה למטה דבנים, הבירור שעיל ידי תורה. ובתורה גופא – הבירור שעיל ידי פנימיות התורה, דעתך עניון הבירור בדרך מלמעלה למטה הוא בפנימיות התורה. וכן מכך שנתברא לעיל (בדיבור המתחילה פדה בשלומים³⁹) בארכוב, דהבירור שעיל ידי נגלה תורה, מכיוון שפתלבה בצע הדעת טוב ורע בכדי לברר בירורים, הוא דוגמת הבירור בדרך מלמעלה למטה, בהתלבשות (בדרך מלחמה), מה שאנו כן הבירור שעיל ידי פנימיות התורה, אל לנו דחיי (שאינה מלווה בתוכו ורע), הוא שלא בדרך התלבשות, מלמעלה למטה.

ז) והנה חילוק הנ"ל שבין נגלה תורה לפנימיות התורה בכללות, אבל בפרטiot, יש בכלל אחד מהם שני העניינים (כי תורה כללות ופרטות נאמנה⁴⁰). והענין הוא, כמו שכותב אדמור"ז הוזען, בעל הגאולה דיט"ט כסלו [דשבת זה מיגיה מתברכין כולהו יומין שלאחריו⁴¹, כולל יום הגאולה י"ט כסלו] בתניא⁴² דילימוד פנימיות התורה היא "מצויה רימה"⁴³ ונשאה כו' ומביאה ללב שלם", היינו, דילימוד פנימיות התורה שנוי עניינים. הא', שambiliah להלב שלם, דעתנו זה שבפנימיות התורה שייה לבירור המדות, והב', שלימוד והידיעה דפנימיות התורה (מצד עצמו) הוא "מצויה רימה ונשאה" – עניון פנימיות התורה שלמעלה מהבירורים. וכך דרך זה לאיך גיסא, שגם בנגלה תורה ישנים עניינים שלמעלה מענינו הבירורים. וכן הילמוד באופן ד"דרוש ו渴בל שער"⁴⁴ שאינו נוגע למשה, שהוא (בנגלה תורה גופא) למלעה מענינו הבירורים. ונען זה (שגם בנגלה תורה יש עניון שלמעלה מהבירורים) מוקגש יותר בתורה שבכתב בהבנה והשגה,

(36) תניא רפיין.

(37) ובפרט העניינים דיעקב – ראה ד"ה ושבתי בשלום התשל"ח סעיף ז (לעיל ע' קסב). ושג'.

(38) ראה רמב"ן עה"פ לך לך, ו. ד"ה הנ"ל סעיף ב (לעיל ע' קנו ואילך) ובಹנסמן שם בהערות 12:14.

(39) הנ"ל הערא 23 – סעיף ג (לceil ע' קפב ואילך).

(40) אגא"ק סכ"ז.

(41) חגיון ז, ב.

(42) וח"ב סג, ב. פח, א.

(43) בקו"א קנו, ב.

(44) מציל – ראה לוח התקינו לתניא שם.

(45) ובתניא שם הוא בסדר דמלמעלה למטה.

(46) סנהדרין עא, א.

ובפרט לימוד ההוראות שפה (הו בהקלות דתורה שבכתב והו בהסיפורים שפה) בונגען למשה, שיר לעין הבירורים, מה שאין כו' לימוד הספרדים דתורה שבכתב כמו שמדובר מצד עצם⁴⁷, ומכל שכן הקריאה בתורה שבכתב שלמעלה מהשגה למורי (שגם זה שאינו מבין אפלו פירוש המלות מקרים מצוות תלמוד תורה⁴⁸), הוא כמו פנימיות התורה שלמעלה מבירורים. וככבר אמר בלקוטי תורה⁴⁹ דפנימיות התורה היא בכלל שליש⁵⁰ במקרא. ועל דבר זה היא גם לאיך גיסא, שגם בספר התניא, התורה שבכתב דחסידות⁵¹ (פנימיות התורה), יש גם עניין שני לשיטת לבירורים, כמו שכותב אדרמוי הרקון בהקדמה וגם בהשער (של התניא) שהוא מושך על פסוק⁵² כי קרוב אליה הדבר מאד בפרק ובלבב לעשותו לבאר היבט אידך הוא קרוב מאד כו', הינו שהכוונה והתקילת דספר התניא הוא לא בארא איה לעשנותו⁵³. אלא שעוני זה [שהו בוגלה דתורה והוא בפנימיות התורה ישם שני הענינים] הוא בפרטיות, אבל בכללות, נגלה דתורה שייכת לבירורים (באופן דתלבשות), ופנימיות התורה היא אילנה דתמי שלמעלה מעنى הבירורים, והבירור שנעשה על ידי לימוד התורה הוא שלא בדרך התלבשות.

ח) וכי' לומר, כמו שהבירור דיעקב, להיווטו באופן דמלמעלה למטה (על ידי גילוי אור עליון), היה גם בהסדר דמלמעלה למטה, שבירר הג' ראשונות לפני שבירר המדות, על דרך זה הוא גם בפנימיות התורה, ועל ידי לימוד החסידות בהבנה והשגה, נעשה בירור המוחין וגם דינפס' הבהירתי, כולל גם המוחין שלמעלה משיקות למדות. דהבירור שעיל ידי נגלה דתורה הוא (בעיקר) בהמודות ובמהוחין השיקים למדות, מה שאין כו' על ידי לימוד פנימיות התורה, מכיוון שהוא "מצחה רמה ונשאה" מצד עצמה (למעלה מזה ש"ambiliah lab shlim"'), נעשה הבירור גם בעצם המוחין. והגם שהכיבור דקינוי קנייז ודקמוני (עצם המוחין שלמעלה ממדות) יהיה רק לעתיד לבוא (לאחר השלימות דבריור המדות והמוחין השיקים למדות), מכל מקום, מעין זה הוא גם עכשו על ידי לימוד פנימיות התורה. וזהו מה שמסופר בתורה אופן הבירור דיעקב (על ידי גילוי אור עליון) וגם סדר הבירור (שהתחיל בהבירור ג' ראשונות), שני עניינים אלו הם (ככל הענינים שבתורה) הוראות נצחות גם עכשו, וכו'.

ט) וכי' להוציא, דההוראה מסדר הבירורים דיעקב (ג' ראשונות לפני ז' תחתונות) היא גם בונגען להסדר רגילה ופנימיות התורה. ומה שהתחלתה הלימוד הוא בוגלה דתורה, ובאופן דגיעה, ואחר כה הוא הלימוד בפנימיות התורה, כמו שבtab הרוב חיים ויטאל⁵⁴.

(47) ראה לקויות ויקרא ה.

(48) ראה הל' תית לאדחה ז' פ"ב ס"א. ושם.

(49) שם ה. ד.

(50) קידושין ל, א. הל' תית לאדחה ז' פ"ב ס"א. ושם.

(51) ראה בארוכה מכתב כ' מוח' אדרמוי שבסוף ספר קיצורים והערות לתניא (ע' קכג ואילך).

(52) נזכרים, ידי.

(53) להעיר מהמבואר لكمן סעיף י"ד.

(54) בטעהמ"צ פ' ואחתנן.

שעסק ההלכה דהארין⁵⁵ היה ביגיעה עד שהיה מזיע ויהה גדולה כדי לשבר הקליפה, ומרוב גודל חיריפותו היה מעין ו'דרכים בהלכה', ורק לאחריו זה היה מעין על דרך בטוד, אף על פי כן, ידעת הענינים היסודיים דפנימיות התורה באופן של הנחה פשוטה של מעלה מהבנה ארכית להיות עוד לפניה הלימוד בנגלה דתורה, שעל ידי זה, גם לימוד הנגלה (הבירור שעיל ידו) הוא באופן נעליה יותר והענין הוא,anganla דתורה הוא בכלל הגבלה⁵⁶, ובפנימיות התורה הוא בלי גבול, ועל ידי ידעת הענינים דפנימיות התורה באופן של הנחה פשוטה כנ"ל, ועל אחת כמה וכמה על ידי הלימוד דפנימיות התורה בהבנה והשגה, ובפרט בשחלימוד גופא הוא באופן דכי רוחיב⁵⁷, למלعلا ממדידה והגבלה [כיפותות, שאנו מתחשב עם הזמן, אם הוא עדרין במאצע זמו הספר או שזה כבר לאחרי הסדר], הנה על ידי זה גם לימוד הנגלה הוא באופן של מעלה ממדידה והגבלה, וגם הבירור שעיל ידי לימוד הנגלה, עם חיותו פירור בדרך התלבשות, הוא באופן נעליה יותר.

י"ד) והנה הגם דזה מה שעיל ידי לימוד פנימיות התורה נעשה יתרון בלימוד הנגלה ובבבירורו שעיל ידי זה הוא לאזרעה ענינו של ירידה לגבי הלימוד דפנימיות התורה כמו שהוא מצד עצמו, אף על פי כן, מכיוון שהשלימות דידיה בתcheinוטים הוא שהתחthon מצד עצמו היה קלי לאקלות, דעתינו זה הוא דוקא על ידי הבירור שבדרכו התלבשות (כנ"ל סעיף ה), יש לומר, ועל ידי המשך דפנימיות התורה לגלה דתורה, שעיל ירידה נעשה יתרון בלימוד הנגלה ובבבירור שעיל ידי לימוד הנגלה, היא מתעלית ?למעלה יותר מכך שהיתה מצד עצמה.

יא) זהה וכל בניתה לימודי הויי ורב שלום בניתה, ככל בניתה לימודי הויי, דאלפיו באורייתא דהויי, הוא מעלה לימוד התורה, ובפרט פנימיות התורה (אורייתא דהויי), כמו שהוא מצד עצמה, ורב שלום בניתה אל תקרי בניתה אלא בוניה הוא ענינו הבירור בעולם שעיל ידי עסק התורה, וכיון שעיל ידי זה (הbiror שעיל ידי עסוק התורה) נעשה עליית התורה מכמו שהוא מצד עצמה, לכן מבאר ומסים בהמאמר, שעיל ידי הענינו דבוניה, בנאים העוסקים בבניו של עולם, יקווים גם בהם (בהתלמידי חכמים עצם) ורב שלום בניתה.

(55) ועד שאפשר (וצ"ל) ללימוד כל התורה כולה (מנחות צט, ב. הל' ת"ת לאדה"ז פ"א ס"ה).

(56) לי הכתב – ראה יב, כ. שופטים יט, ח. ובספרי ראה שם: פרשי שופטים שם: ארץ קני קני קדיוני.

לזכות כ"ק אדרמו"ר שליטו"א מלך המשיח לרגל יום הבahir י"ד כסלו

יהי אדרונו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד

נתרם ע"י ולזכות הרוצה בעילום שמו להצלחה רבה בכל